DA-001-001418

DA-001-001418

Seat No. ________

B. A. (Sem. IV) (CBCS) Examination

April / May – 2015

Geography (CORE) : Paper - VIII

(Elements of Oceanography)

Faculty Code : 001
Subject Code : 001418

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours] [Total Marks : **70**

સૂચના : (1) બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

(2) પ્રશ્નની જમણી બાજુ આપેલ અંક ગુણ સૂચવે છે.

1 નીચેના બહુવિકલ્પ પ્રશ્ન (M.C.Q.)માંથી સાચા જવાબ શોધી ઉત્તરવહીમાં તેના જવાબ આપો : **20**

(1) પૃથ્વીના ગોળાનો એક તૃતીયાંશ ભાગને આવરી લેતો સૌથી મોટો અને ઊંડો સમુદ્ર કયો છે ?

(A) હિંદ મહાસાગર (B) એટલાંટિક મહાસાગર

(C) પેસેફિક મહાસાગર (D) આર્કટિક મહાસાગર

(2) સમુદ્રજળનું સરેરાશ વાર્ષિક તાપમાન ________ છે.

(A) 50° સે.ગ્રે. (B) 28° સે.ગ્રે.

(C) 20° સે.ગ્રે. (D) 17° સે.ગ્રે.

(3) વિશ્વમાં સૌથી વધુ ક્ષારતા ________ નોંધાઈ છે.

(A) વાન સરોવર (B) કાસ્પીયન સમુદ્ર

(C) રાતો સાગર (D) ગ્રેટ સાલ્ટ લેક

(4) પૂનમ અને અમાસના દિવસે જે ભરતી આવે છે, એને ________ ભરતી કહે છે

(A) અર્ધદૈનિક (B) ગુરુત્તમ

(C) લઘુતમ (D) આમાંથી કોઈ નહીં

(5) પરવાળાના ખરાબા મુખ્યત્વે ________ માં જોવા મળે છે.

(A) વિષુવવૃત્ત (B) ઉષ્ણકટીબંધ

(C) મધ્ય અક્ષાંશ (D) ધ્રુવીય

(6) નીચેનામાંથી ________ ઠંડો સમુદ્રી પ્રવાહ છે.

(A) અખાતી (B) કુરેશિયા

(C) પેરૂ (D) લાબ્રાડોર

(7) સમુદ્રતળના ભૂપૃષ્ઠનું આલેખન ________ દ્વારા બતાવવામાં આવે છે.

(A) થર્મોગ્રાફ (B) હિપ્સોગ્રાફિક વક્ર

(C) ક્લાઈમોગ્રાફ (D) કંટુર મેપ

(8) સમુદ્રતળના તાપમાન પર મુખ્યત્વે ________ અસર કરે છે.

(A) સમુદ્ર પ્રવાહો (B) પવનો

(C) સૂર્યનાં કિરણો (D) નિક્ષેપો

(9) સુનામી ________નો પ્રકાર છે.

(A) ભરતી-ઓટ (B) પ્રવાહ

(C) નિક્ષેપ (D) મોજા

(10) ________ પરવાળાના ખરાબાનો પ્રકાર છે.

(A) બાધક (B) પરાતટીય

(C) કંકણાકાર (D) ઉપરના બધા જ

(11) કયો સમુદ્ર પ્રવાહ તેની દિશા ઋતુ પ્રમાણે બદલે છે ?

(A) હિંદ મહાસાગર (B) પેસેફિક

(C) એટલાંટિક (D) આર્કટીક

(12) સમુદ્રતળના ભૂપૃષ્ઠનો સૌથી વધુ 47% વિસ્તાર ________ રોકે છે.

(A) ખંડીય છાજલી (B) ઊંડી ખાઈઓ

(C) ગહન સમુદ્ર મેદાનો (D) ખંડીય ઢાળ

(13) દુનિયાનો સૌથી મોટો બંધિયાર સમુદ્ર કયો છે ?

(A) બાલ્ટિક સમુદ્ર (B) કાસ્પીયન સમુદ્ર

(C) કાળો સમુદ્ર (D) ભૂમધ્ય સાગર

(14) સમુદ્રજળનું તાપમાન કયા સાધનના મદદથી માપવામાં આવે છે ?

(A) પરાવર્તી થર્મોમીટર (B) એનોરોઈડ બેરોમીટર

(C) થર્મોમીટર (D) ફોર્ટીન બેરોમીટર

(15) સમુદ્રતળના છીછરા ધીમા ઢાળવાળા સપાટ અને પહોળા ભાગને ________ કહેવામાં આવે છે.

(A) ખાઈ (B) ખંડીય છાજલી

(C) ગહન મેદાન (D) ખંડીય ઢાળ

(16) પૃથ્વીનો કેટલા ટકા ભાગ પાણીથી ઢંકાયેલો છે ?

(A) 29% (B) 50%

(C) 71% (D) 75%

(17) વિશ્વની સૌથી ઊંડી ખાઈ ________ છે.

(A) આંદામાન (B) જાવા

(C) જાપાન (D) મરિઆનાસ

(18) પરવાળા ________ રંગના હોય છે.

(A) વિવિધ રંગોના (B) સફેદ

(C) કાળા (D) લાલ

(19) અખાતી ગરમ પ્રવાહ અને લાબ્રાડોરનો ઠંડો પ્રવાહ ________ પાસે મળે છે.

(A) નેધરલૅન્ડ (B) ન્યૂફાઉન્ડલૅન્ડ

(C) ન્યૂયૉર્ક (D) નોર્વે

(20) ગ્રાન્ટ બેન્ક ________ ના ઉત્પાદનનો મહત્ત્વનો ક્ષેત્ર છે.

(A) નાઈટ્રેટ (B) બૉક્સાઈટ

(C) સમુદ્રી માછલી (D) ખનિજ તેલ

2 સમુદ્રશાસ્ત્રનો અર્થ સમજાવી તેના અન્ય વિષયશાખાઓ સાથેના સંબંધો જણાવો. **10**

અથવા

2 સમુદ્રજળના તાપમાન પર અસર કરતાં પરિબળો સમજાવો. **10**

3 પરવાળાના વિકાસના અનુકૂળ ભૌગોલિક સંજોગો અને તેના પ્રકારો સમજાવો. **10**

અથવા

3 સમુદ્રતળનાં ભૂપૃષ્ઠનું વર્ણન કરો. **10**

4 (અ) નોંધ લખો : (કોઈ પણ **એક**) **16**

(1) સમુદ્ર ક્ષારતા

(2) સમુદ્ર નિક્ષેપો.

(બ) નોંધ લખો : (કોઈ પણ **એક**)

(1) એટલાંટિક મહાસાગરના પ્રવાહો

(2) પેસેફિક મહાસાગરના પ્રવાહો.

5 ટૂંકમાં નોંધ લખો : (કોઈ પણ **બે**) **14**

(1) સમુદ્ર સંપત્તિ

(2) ખંડીય છાજલીનું આર્થિક મહત્ત્વ

(3) ભરતી-ઓટ

(4) સમુદ્રી મોજાના પ્રકારો.

ENGLISH VERSION

Instructions : (1) All questions are compulsory.
(2) Figures in the right side indicate the full marks of the questions.

1 Give correct answer from the following M.C.Q. in your answer book : **20**

(1) Which is the largest and the deepest ocean covering one third of the globe ?

(A) Indian ocean (B) Atlantic ocean

(C) Pacific ocean (D) Arctic ocean

(2) The mean annual temperature of the surface water of the ocean and sea is ________.

(A) 50°C (B) 28°C

(C) 20°C (D) 17°C

(3) ________ records the highest salinity in the world.

(A) Van late (B) Caspian sea

(C) Red sea (D) Great salt lake

(4) The tides which occurs on new moon and full moon days, is called ________.

(A) Semidiurned tides (B) Sprind tides

(C) Neap tides (D) None of them

(5) Coral reefs are mainly found in ________ region.

(A) Equatorial (B) Tropical

(C) Mid latitude (D) Polar

(6) Which of the following is a cold ocean current ?

(A) Gulf stream (B) Kurisio

(C) Peru (D) Labrador

(7) By ________ shows the relief of ocean floor.

(A) Thermograph (B) Hypsographic curve

(C) Climograph (D) Contour map

(8) ________ effect mainly the temperature of a sea water.

(A) Ocean current (B) Wind

(C) Sun ray's (D) Deposits

(9) Tsunamis is a type of ________.

(A) Tides (B) Currents

(C) Deposits (D) Waves

(10) ________ is a type of coral reefs and atolls.

(A) Barrier reef (B) Fringing reef

(C) Atoll (D) All of them

(11) Which ocean currents change their direction with seasons.

(A) Indian ocean (B) Pacific ocean

(C) Atlantic ocean (D) Arctic ocean

(12) ________ covers the maximum 47% of the sea floor topography.

(A) Continental shelf (B) Deeps

(C) Deep sea plain (D) Continental slope

(13) Which is the largest land locked sea in the world ?

(A) Baltic sea (B) Caspian sea

(C) Black sea (D) Mediterranean sea

(14) Which instrument is used to measure temperature of the sea water ?

(A) Reversible thermometer

(B) Anoriod barometer

(C) Thermometer

(D) Fortin's barometer

(15) The shallow, slow slope, broad and flat plains region of the ocean floor is known as ________.

(A) deeps (B) continental shelf

(C) plains (D) continental slope

(16) How much percentage of the ocean floor is covered with water ?

(A) 29% (B) 50%

(C) 71% (D) 75%

(17) ________ is the world deepest trench in the ocean.

(A) Andaman (B) Java

(C) Japan (D) Marianas

(18) Corals are of ________ colour.

(A) multicolour (B) white

(C) black (D) red

(19) The Gulf stream and labrador cold currents are meet near ________.

(A) Netherland (B) Newfoundland

(C) New York (D) Norvey

(20) Grand bank is one of the important producers of ________.

(A) Nitrate (B) Bauxite

(C) Marine fish (D) Mineral oil

2 Explain the meaning of oceanography and state its relation to other subject branches. **10**

OR

2 Write a detail account on the factors affecting the temperature of sea water. **10**

3 Explain the favourable geographical conditions for the development of coral reef and give its types. **10**

OR

3 Describe the relief of ocean floor. **10**

4 (a) Write note on : (any **one**) **16**

(1) Salinity of sea water.

(2) Ocean deposits

(b) Write note on : (any **one**)

(1) Atlantic ocean current

(2) Pacific ocean current.

5 Write notes on : (any **two**) **14**

(1) Ocean wealth

(2) Economic importance of continental shelf

(3) Tides

(4) Types of sea waves.